

THE FUTURE LABOR TRAINING TEACHER PERSONALITY FORMATION INFLUENCE IN THE BOLOGNA TUITION SYSTEM CONTEXT

Summary

The work describes the IT and tech disciplines role during the tech teacher and vocation tuition specialist training. The discipline list is enough long to describe, but the author concentrates his attention on the given question review using the pattern of tech mechanic, which is studied at the appropriate specialties of technologies and design faculty of Vladimir Korolenko Poltava National Pedagogical University.

Key words: IT, Bologna tuition system, technological tuition branch, engineering teacher

УДК 374.091.313

П. І. Кузьменко

ПРОЕКТНО – ТЕХНОЛОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УЧНІВ У ГУРТКОВІЙ РОБОТІ

У статті розглядається застосування проектно-технологічної діяльності в гуртковій роботі. Здійснено аналіз основних досліджень з цієї проблеми.

Ключові слова: проектно-технологічна діяльність, гурткова робота.

Постановка проблеми. Гурткова робота одна з основних форм позакласної роботи учнів. Широкий вибір гуртків дає можливість дітям реалізувати свої зацікавлення та здібності.

При виготовленні різноманітних іграшок чи моделей діти користуються готовими кресленнями, або ж продукують власні ідеї. Сьогодні важливого значення набуло питання про творчий підхід при виготовленні об'єктів праці, та розробці проектів. Враховуючи те, що гуртки здебільшого відвідують діти 10-14 років, які ще немає чіткого розуміння сутності проектною діяльністю (це пов'язано з конкретністю мислення). Тому необхідно, насамперед, ознайомити їх з термінологією та змістом проектування. Успішні результати проектною діяльності гуртківців можуть бути досягнуті за умови колективного, під безпосереднім керівництвом вчителя, використання прийомів проектування щодо вирішення конкретних завдань. При цьому основним виступає завдання навчити дитину мислити, сформувавши вміння бачити майбутню віддалену перспективу. Тому завдання з проектування для учнів повинні бути невеликими за об'ємом, щоб результат роботи можна було побачити в межах одного – п'яти занять. Лише при виконанні цих умов можна очікувати, що учень спроектує і виготовить виріб, а також зрозуміє сутність процесу проектування.

Аналіз основних досліджень і публікацій. У сучасній педагогічній науці проблематика проектно-технологічної освіти знаходить широке відображення. Як наголошують у своїх працях Коберник О., Ящук С., та інші, основою побудови оновленого змісту трудового навчання повинен стати проектно-технологічний підхід, який базується на гнучкій організації процесу навчання учнів, де пріоритет належить засобам активного навчання і сучасним педагогічним технологіям [3]. У свою чергу Т. Куценко наголошує, що метод проектів передбачає самостійну творчу роботу учнів, яка виконується під керівництвом учителя. Важливо, щоб проекти були реальними і доступними для реалізації учнями. Практичне втілення проектів включає обов'язкове складання обґрунтованого плану дій кожного з учнів на основі виявлених можливих рішень проблеми і обговорення найбільш оптимального шляху її реалізації. Завдання учителя при цьому домогтися більшої самостійності учнів на всіх етапах виконання проекту – від ідеї до втілення її [4].

Бойченко О. стверджує, що, створюючи проект, необхідно чітко визначити і довести до кожного учня мету проекту, критерії оцінювання, джерела знань, складові проектною папки, дату виставлення "контрольних" оцінок за технологічні операції та дату презентації [1].

Постановка завдання. Змінюються цілі і завдання, що постали перед сучасною освітою в суспільстві, особистісно-орієнтована система навчання приходить на зміну традиційній. Традиційні методи навчання замінюються інноваційними, тепер акценти в навчальній діяльності спрямовані на інтелектуальний розвиток учнів за рахунок зменшення частки репродуктивної діяльності. У центрі навчального процесу знаходиться учень, його пізнавальна творча

діяльність. Проектна методика ґрунтується на особистісно-діяльнісному підході, що означає переорієнтацію навчального процесу на постановку та вирішення самими школярами пізнавально-комунікативних і дослідницьких завдань. Це дає змогу розглядати проектне навчання як одну з найбільш продуктивних та інтенсивних методик, яка забезпечує досягнення високих результатів у формуванні освіченої особистості.

Виклад основного матеріалу дослідження. У процесі спостереження за трудовою діяльністю дітей нами встановлено, що в основі навчання їх проектуванню покладена дидактична гра, яка дає змогу дітям пофантазувати, зіграти роль конструктора, технолога, інженера тощо. Провідними формами організації проектно-технологічної діяльності у дітей, як показує практика, є колективна та частково-групова.

Під час викладання основ проектування і виготовлення виробів головним є те, щоб учні поступово виконали всі найважливіші етапи проектно-технологічної діяльності, тому завдання вчителя полягає в організації колективного обговорення.

Навчання дітей проектно-технологічній діяльності є частиною технологічної освіти, що полягає в оволодінні ними технологічною культурою, достатнім рівнем перетворюючої діяльності в матеріальному і духовному виробництві та сфері послуг.

Особливістю проектно-технологічної діяльності є те, що дитина повинна виявити та вивчити проблему, зібрати і проаналізувати необхідну інформацію, розробити ескіз власного виробу, виготовити його і привселюдно захистити свій проект, тобто організувати свою практичну діяльність у всій проектно-технологічній послідовності - пройти всі етапи: від ідеї до її втілення та реалізації в моделі, виробі.

Процес проектно-технологічної діяльності буде успішним, якщо:

- забезпечуватиметься відповідна теоретична, практична і методична підготовка керівника гуртка до організації проектно-технологічної діяльності;
- здійснюватиметься перспективне і поточне планування;
- діти оволодіють основними етапами проектно-технологічної діяльності;
- створюватиметься банк ідей та інформації про об'єкти проектування;
- кожній дитині буде забезпечений вільний вибір об'єктів та режиму діяльності;
- вчитель постійно стимулюватиме проектно-технологічну діяльність гуртківців;
- здійснюватиметься нормування на виготовлення об'єктів проектування;
- вчитель реалізовуватиме особистісно-орієнтований підхід на заняттях гуртка у процесі виконання творчих проектів;
- забезпечуватиметься розвиток творчого потенціалу учнів;
- органічно поєднуюватиметься урочна та позаурочна навчально-трудова діяльність;
- доцільно пов'язуватимуться індивідуальна, парна та групова форми виконання творчих проектів.

Зміст цих умов передбачає чітку, послідовну й методично доцільну побудову навчально-виховного процесу як на уроках з трудового навчання в 5-9 класах під час організації проектно-технологічної діяльності, так і в гуртковій роботі. Дослідження науковців (О.М.Коберника, В.К.Сидоренка, В.Д.Симоненка, Г.В.Терещука та ін.) доводять, що саме ефективна організація проектно-технологічної діяльності забезпечується реалізацією особистісно-орієнтованого підходу, який здійснюється за умови індивідуалізації трудового навчання [2, с.37], [6,7]. Ми поділяємо думку науковців, які під індивідуалізацією розуміють такий процес трудового навчання, який організовується при врахуванні індивідуальних особливостей дітей, рівня розвитку їх здібностей, умінь та навичок. Зарубіжні вчені під індивідуалізацією розуміють гнучкість процесу навчання, тобто творчий підхід учителя до своєї роботи: можливий спосіб вивчення й розвитку інтересів і здібностей учнів, а також мотивів їх навчання. Більшість педагогів вважає, що індивідуалізація процесу навчання передбачає індивідуальні режими навчання, врахування процесу навчання кожного учня в рамках його особистих можливостей, комплектування багатоступеневих навчальних груп і, нарешті, введення в процес навчання розширених програм [5, с.41].

Ситуації вільного вибору на заняттях під час виконання проекту створюються на основі вибору учнями:

- об'єкта практичної роботи;
- конструкції виробу;
- технології його виготовлення.

На початку роботи дітей необхідно ознайомити з переліком завдань, їх змістом, які мають відповідати наступним вимогам:

- відповідність віковим можливостям учнів;
- різноманітність у виборі матеріалу, з яким вони будуть працювати;
- відповідність базі теоретичних знань та практичних умінь школярів;
- творча спрямованість завдання.

Проведені дослідження з вивчення досвіду роботи вчителів-новаторів свідчать, що вибір, в основному, здійснюється двома шляхами. Один із них – тему проекту вибрав сам учень без підказки і наполягав на її виконанні. Така самостійність заслуговує заохочення, але вчителю варто переконатися, що вибір обґрунтований, не випадковий, а продуманий. При цьому необхідно враховувати можливості і самого школяра, і матеріально-технічної бази гуртка. Особливо часто спостерігаються ситуації, коли фантазія дитини не відповідає її здібностям, умінням, а також іншим реаліям.

Інший шлях - тему проекту пропонує вчитель, тому що вона найбільш придатна, але за умови дотримання двох умов. По-перше, вчитель добре знає своїх вихованців і в змозі запропонувати кожному щось цікаве і посильне саме йому. По-друге, педагог найретельнішим чином усе продумав, а саме: наявність устаткування, інструментів і матеріалів, ступінь участі батьків, терміни роботи та інше.

В залежності від типу гуртка (авіамодельний, судомодельний, ракетомодельний та ін.) розробляються різні теми проектів ("Розрахунок та виготовлення повітряного змія", "Розрахунок та виготовлення човна на підводних крилах" та ін.).

Виконання індивідуальних проектів, як показала дослідно-експериментальна робота, доцільно здійснювати у творчій діяльності. Учні цього віку вже можуть цілком самостійно і вміло вибирати об'єкти проектування, висловити свої міркування, виконувати роботу за власними бажаннями. Саме виконання індивідуальних проектів дає змогу виявити і розкрити творчі здібності учнів, дати змогу учням самореалізуватися і заявити про себе як індивідуальність.

Проаналізувавши діяльність дітей та керівників у експериментальних групах, результати впровадження проектно-технологічної діяльності в гурткової роботі, можемо зробити висновок, що основні вимоги, яких необхідно дотримуватися під час проектування: самостійна (індивідуальна, парна, групова) діяльність учнів, відповідальність за виконання роботи, самостійне розподілення обов'язків у групових і парних проектах, почергова зміна видів діяльності.

Висновки. Таким чином, проаналізувавши традиційні методи навчання, ми прийшли до висновку, що проектно-технологічна діяльність ґрунтується на особистісно-діяльнісному підході і є більш продуктивною та інтенсивною методикою навчання. Вона повинна впроваджуватися не лише у школі, а і в позашкільних закладах освіти, а саме у гурткової роботі, що значно підвищить рівень засвоєння знань, формування проектувальних умінь та навичок.

Література

1. Бойченко О. Заняття та їх роль в інформаційно-технологічній підготовці навчальних проектів / О. Бойченко // Трудова підготовка в закладах освіти. – №4. – 2007. – С. 14–18.
2. Коберник О.М. Методика навчання учнів 5-9 класів проектуванню в процесі вивчення технології обробки деревини і металу / Коберник О.М. – Умань, 2004. – 114 с.
3. Коберник О.М. Методика організації проектно-технологічної діяльності учнів на уроках трудового навчання / О. М. Коберник, С. Яшук. – Умань, 2001. – С. 82.
4. Куценко Т. Метод проектів у навчальній діяльності школярів / Т. Куценко // Трудова підготовка в закладах освіти. – №4. – 2006. – С. 25–29.
5. Симоненко В.Д. Творческие проекты учащихся V–IX классов общеобразовательной школы / В.Д. Симоненко. – Брянск, 1996. – 132 с.
6. Терещук Г.В. Загальні дидактичні основи індивідуального підходу до учня / Г.В. Терещук // Трудова підготовка в закладах освіти. – 1997. – 120 с.

ПРОЕКТНО-ТЕХНОЛОГИЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ УЧЕНИКОВ В КРУЖКОВОЙ РАБОТЕ

Резюме

В статье рассматривается использование проектно-технологической деятельности в кружковой работе. Проведен анализ основных исследований ученых по этой тематике.

Ключевые слова: проектно-технологическая деятельность, кружковая работа.

P. Kuzmenko

THE PUPIL ENGINEERING ACTIVITY AT THE GROUP WORK

Summary

The article reviews the usage of engineering activities at the group work. There are analyzed the main researches at this topic.

Key words: engineering activity, group work.

УДК 378.147.302.2

Є. І. Мегем

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ НЕЙРО-ЛІНГВІСТИЧНОГО ПРОГРАМУВАННЯ У ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ ДО ПРОЕКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розглянуто використання у проектно-технологічній підготовці майбутніх учителів технології нейро-лінгвістичного програмування (НЛП). Описані етапи проектування освітньої технології, яка передбачає використання багаторівневих контрольних-перевірочних робіт починаючи від захисту лабораторних і практичних робіт і закінчуючи тематичними та модульними контрольними роботами. Сформульовані вимоги яким повинна відповідати мета та кінцевий результат заняття.

Ключові слова: нейро-лінгвістичне програмування; проект; проектно-технологічна підготовка; технологія навчання; модульна контрольна робота; тематична контрольна робота; підсумкова робота.

Постановка проблеми. У процесі інтеріоризації студентами інформації, як навчальної так і наукової, особливого значення набуває підхід до цього процесу як суб'єкт-суб'єктної взаємодії. Нейро-лінгвістичне програмування – соціально-психологічна технологія, яка надає найбільш повний простір для рішення цієї проблеми. Методики моделювання ефективних комунікаційних систем та закономірностей їх розвитку, розроблені у НЛП, є важливим інструментом для переведення навчального процесу з проектно-технологічної підготовки студентів на якісно новий рівень. Вони допомагають в організації творчої проектно-діяльності, створюють умови для інтенсифікації процесу засвоєння студентами проектно-технологічних знань і умінь, розвитку їх творчих здібностей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми. Існують окремі закономірності взаємодії освіти та методологічних складових НЛП. У педагогіці спочатку відбувається накопичення окремих індивідуальних методик, які характеризують особистісну своєрідність носія методики і орієнтовані на роботу з індивідуальністю. Яскравим прикладом цього є діяльність учителів-новаторів Ш. Амонашвілі, П. Іванова, В. Шаталова, методистів О. Андреева, Д. Іванова та інших, а також ряд прогресивних закордонних методик. До ґрунтовних праць у цій галузі відносяться публікації американського педагога Бетті Лівер. Вона вказує на те, що студенти з переважаючим візуальним каналом сприйняття інформації (візуали) багато читають і як наслідок отримують краще уявлення про характер та структуру інформації [3].

Один із засновників НЛП Джон Гріндер в одному із інтерв'ю говорив: "Я мрію про фундаментальне використання НЛП як способу роботи з досвідом взагалі", особливо відзначивши дві галузі його використання – бізнес і освіту [1].

Процес об'єднання індивідуальних досягнень у загальну методологічну одиницю ускладнюється через відсутність концептуального підходу до інтеграції суб'єктивного досвіду у